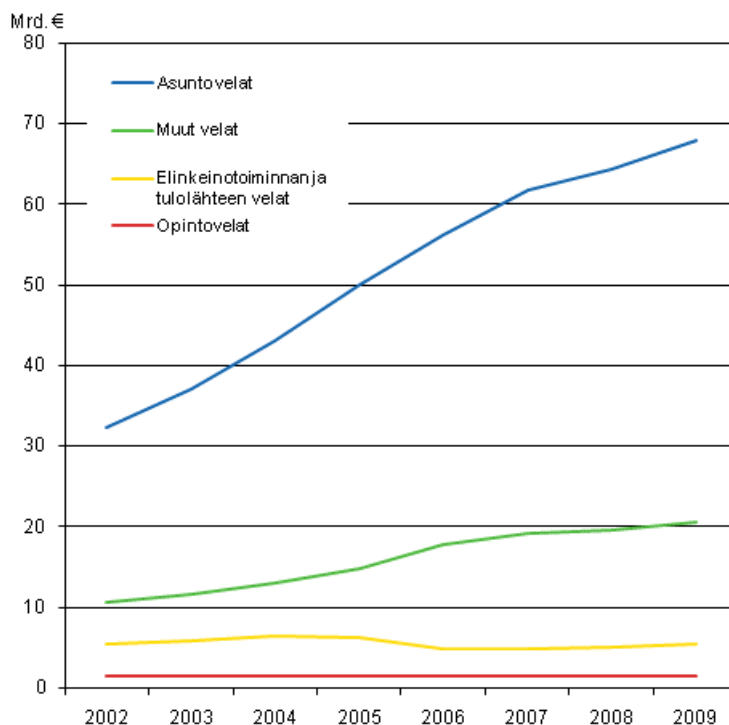

Velkaantumistilasto 2009

Velat kasvoivat viisi prosenttia vuonna 2009

Asuntokuntien velat ovat vuodesta 2002 vuoteen 2009 kasvaneet reaalisesti 90 prosenttia. Asuntovelat kasvoivat samana aikana 110 prosenttia. Vuonna 2009 asuntovelkojen osuus asuntokuntien veloista oli 71 prosenttia, kun se vuonna 2002 oli 65 prosenttia. Kaikkiaan asuntokunnilla oli viime vuonna velkaa 95 miljardia euroa. Velallisia asuntokuntia oli 1,5 miljoonaa, 16 prosenttia enemmän kuin vuonna 2002. Velkaa niillä oli keskimäärin 63 780 euroa. Edellisvuodesta asuntokuntien velat kasvoivat 5,3 prosenttia, mutta korkomenot pienenevät kolmanneksen.

Asuntokuntien velat velkalajeittain 2002-2009, vuoden 2009 hinnoin

Muita velkoja asuntokunnilla oli 20,5 miljardia euroa. Niitä ovat esimerkiksi auton tai kesämökin hankintaan tai kulutukseen tarkoitetut lainat. Reaalisesti ne ovat kasvaneet 90 prosenttia vuodesta 2002. Niitä oli

1,2 miljoonalla asuntokunnalla keskimäärin 17 560 euroa. Elinkeinotoimintaa ja tulonhankintaa varten otettuja velkoja asuntokunnilla oli 5,4 miljardia eli reaalisesti yhtä paljon kuin vuonna 2002. Opintovelat ovat pienentyneet selvästi, samoin opintovelallisten määrä. Vuonna 2009 opintovelallisia oli 305 000 henkeä ja heillä opintovelkaa 1,4 miljardia euroa. Opintovelallista kohti sitä oli 4 690 euroa. Vuodesta 2002 opintovelat pienenevät reaalisesti seitsemän prosenttia.

Suurimmat asuntovelat olivat 25–34-vuotiaiden asuntokunnilla, 110 510 euroa asuntovelallista asuntokuntaa kohti. Tämänikäisten veloista 83 prosenttia oli asuntovelkoja. Useimmin asuntovelkaisia olivat kuitenkin 35–44-vuotiaiden asuntokunnat, joista asuntovelkaa oli 59 prosentilla. Muita velkoja oli yli puolella 25–54-vuotiaiden asuntokunnista. Yleisimpiä ne olivat 34–44-vuotiailla, joista lähes kahdella kolmesta oli muuta velkaa. Velallista asuntokuntaa kohti muuta velkaa oli 17 560 euroa.

Vuodesta 2002 sekä velat että velallisten asuntokuntien määrä ovat kasvaneet eniten Uudellamaalla. Siellä velat kasvoivat reaalisesti 109 prosenttia. Velallisten asuntokuntien määrä kasvoi 24 prosenttia ja velat asuntokuntaa kohti 69 prosenttia. Uusimaalaisten asuntovelat kasvoivat samana aikana 122 prosenttia. Asuntokuntaa kohti velat ovat kuitenkin kasvaneet eniten Itä-Uudellamaalla, reaalisesti 72 prosenttia vuodesta 2002 vuoteen 2009. Asuntovelatkin kasvoivat eniten Itä-Uudellamaalla. Siellä ne kasvoivat reaalisesti 73 prosenttia asuntovelallista asuntokuntaa kohti, kun koko maassa niiden kasvu oli 68 prosenttia.

Velat olivat pienimmät Lapissa, Kainuussa ja Pohjois-Karjalassa, hieman alle 50 000 euroa velallista asuntokuntaa kohti. Velallisten asuntokuntien määrä on vuodesta 2002 kasvanut vähiten Itä- ja Pohjois-Suomen maakunnissa sekä Satakunnassa.

Velat ovat kasvaneet selvästi nopeammin kuin tulot. Vuonna 2008 asuntokuntien velkaantumisaste, velkojen suhde käytettävissä oleviin tuloihin, oli 105 prosenttia kun se vuonna 2002 oli 70 prosenttia. Velallisilla asuntokunnilla vastaavat luvut olivat 149 ja 108 prosenttia.

Velkaisimpia olivat asuntokunnat, joiden viitehenkilö oli 25–34-vuotias. Niiden velkaantumisaste oli 188 prosenttia vuonna 2008. Näillä asuntokunnilla velkaantumisaste kuitenkin laski prosenttiyksikön edellisvuodesta. Nuorimpien, alle 24-vuotiaiden velkaantuminen laski vielä enemmän: vuonna 2007 se oli 91 prosenttia ja 86 prosenttia vuonna 2008. Nuorimpien asuntokuntien tulot kasvoivat keskimääräistä enemmän, mutta velat vähemmän kuin muissa ikäluokissa eläkeikäisiä lukuun ottamatta.

Sisällys

1. Velat kasvoivat mutta korkomenot pienenivät vuonna 2009	4
1.1 Eniten velkaa 25-44-vuotiailla.....	6
1.2 Suurimmat asuntovelat Uudellamaalla.....	7
1.3 Velallisilla asutokunnilla velkaa keskimäärin 1,5 kertaa vuositulot.....	9
1.4 Keskituloiset asuntovelkaisia.....	12
1.5 Ensiasunnon velat.....	13

Taulukot

Taulukko 1. Asutokuntien velkaantumisasaste ikäluokittain 2002-2008, %	10
Taulukko 2. Velallisten asutokuntien velkaantumisasaste ikäluokittain 2002-2008, %	10
Taulukko 3. Asuntovelallisten asutokuntien velkaantumisasaste ikäluokittain 2002-2008, %	11
Taulukko 4. Velallisten asutokuntien velkaantumisasaste tuloviidenneksittain 2002-2008, %	13
Taulukko 5. Velkaantumisasaste ikäluokittain 2002-2008, asutokunnat, joilla ensiasunnon velkaa, %	14

Kuviot

Kuvio 1. Asutokuntien velat velkalajeittain 2002-2009.....	5
Kuvio 2. Asutokuntien korkomenojen osuudet velkalajeittain 2002-2009.....	6
Kuvio 3. Asuntovelat ja velat yhteensä asutokuntaa kohti ikäluokittain 2009.....	7
Kuvio 4. Velat velallista asutokuntaa kohti 2002 ja 2009, vuoden 2009 hinnoin.....	8
Kuvio 5. Asuntovelat asuntovelallista asutokuntaa kohti 2002 ja 2009, vuoden 2009 hinnoin.....	9
Kuvio 6. Velkaantumisasasteet maakunnittain 2008 ja 2002.....	12
Kuvio 7. Ensiasunnon velat keskimäärin 2002 ja 2009, vuoden 2009 hinnoin.....	13
Velkaantumistilaston laatuseloste.....	15

1. Velat kasvoivat mutta korkomenot pienenevät vuonna 2009

Asuntokuntien velat kasvoivat sekä reaalisesti että nimellisesti 5,3 prosenttia vuonna 2009. Velkojen kasvuvauhti hidastui siten hieman edellisvuosiin verrattuna. Asuntokunnat ovat velkaantuneet voimakkaasti lähes koko vuosikymmenen: vuodesta 2002 vuoteen 2009 velat ovat kasvaneet nimellisesti 110 ja reaalisesti 90 prosenttia. Eniten velat kasvoivat vuonna 2005, jolloin asuntokuntien kaikki velat kasvoivat 14,7 ja asuntovelat 17,5 prosenttia. Vuonna 2008 ne kasvoivat nimellisesti 7,7 ja reaalisesti 3,5 prosenttia. Asuntokuntien korkomenot pienenevät vuonna 2009 edellisvuodesta kolmanneksen.

Velat ovat kasvaneet selvästi nopeammin kuin tulot. Vuonna 2002 asuntokuntien velkaantumisasaste, velkojen suhde käytettävissä oleviin tuloihin, oli 70 prosenttia ja 105 prosenttia vuonna 2008. Velallisilla asuntokunnilla vastaavat luvut olivat 108 ja 149 prosenttia. Velallisten asuntokuntien määrä on tänä aikana kasvanut 16 prosenttia, vuonna 2009 niitä oli 1 495 000. Asuntovelallisia asuntokuntia oli 826 500 eli neljännes enemmän kuin vuonna 2002.

Velkaa asuntokunnilla oli viime vuonna kaikkiaan 95,4 miljardia euroa. Velallista asuntokuntaa kohti sitä oli 63 780 euroa. Veloista suurin osa, 68 miljardia oli asuntovelkoja. Velallista asuntokuntaa kohti asuntovelkaa oli 82 260 euroa. Asuntoveloista 10,9 miljardia oli ensiasunnon hankintaa varten tarkoitettuja. Ensiasunnon velat kasvoivat vuosikymmenen alkupuolella hitaammin kuin muut asuntovelat, mutta vuodesta 2007 lähtien ne ovat kasvaneet hieman muita asuntovelkoja nopeammin. Vuonna 2009 ne kasvoivat 6,1 prosenttia kun kaikki asuntolainat kasvoivat 5,5 prosenttia. Vuodesta 2002 ovat kaikki asuntovelat kasvaneet nimellisesti 132 prosenttia samalla kun ensiasunnon velat ovat kaksinkertaistuneet.

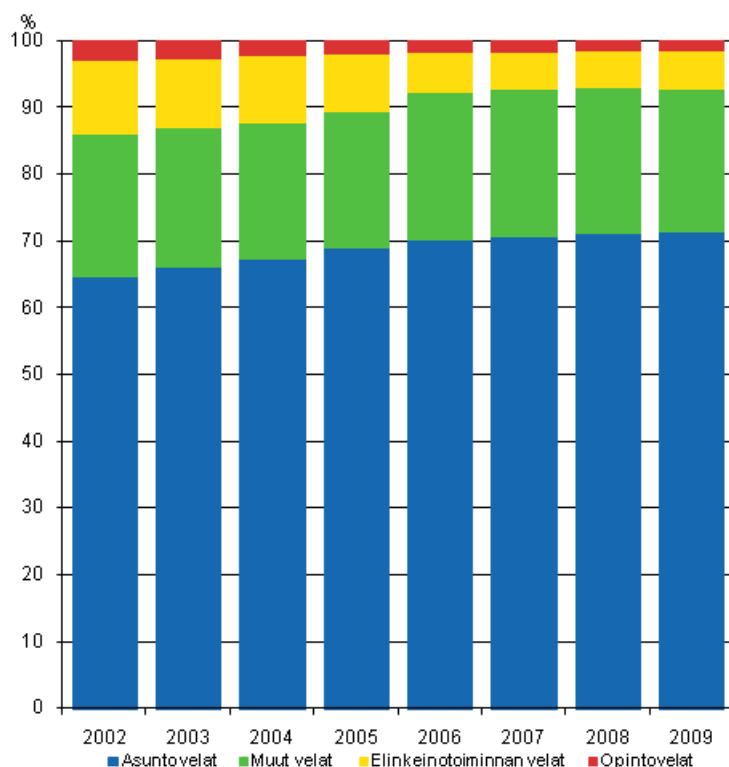
Asuntokunnilla oli muita velkoja 20,5 miljardia euroa. Niitä ovat esimerkiksi auton tai kesämökin hankintaan tai kulutukseen tarkoitettut lainat. Ne ovat kasvaneet 112 prosenttia vuodesta 2002. Muita velkoja oli 1 167 000 asuntokunnalla keskimäärin 17 560 euroa asuntokuntaa kohti.

Elinkeinotoimintaa ja tulonhankintaa varten otettuja velkoja asuntokunnilla oli 5,4 miljardia euroa vuonna 2009 eli reaalisesti yhtä paljon kuin vuonna 2002. Näitä velkoja oli 81 640 asuntokunnalla, keskimäärin 66 760 euroa asuntokuntaa kohti

Opintovelat ovat tarkasteluaikana pienentyneet selvästi, samoin opintovelallisten määrä. Vuonna 2009 opintovelallisia oli 305 000 henkeä ja heillä opintovelkaa kaikkiaan 1,4 miljardia euroa. Opintovelallisia oli 12 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2002 ja opintovelat pienenevät tänä aikana reaalisesti seitsemän prosenttia. Opintovelkaa oli vuonna 2009 keskimäärin 4 690 euroa opintovelallista kohti.

Asuntovelkojen kasvu on kaikkina tarkasteluvuosina ollut muita velkoja nopeampaa. Niiden osuus asuntokuntien veloista onkin kasvanut selvästi: vuonna 2002 asuntovelkoja oli 64,6 prosenttia ja vuonna 2009 jo 71,3 prosenttia asuntokuntien veloista. Samana aikana ovat elinkeinotoiminnan ja tulonhankinnan velkojen sekä opintovelkojen osuudet veloista puolittuneet. Muiden velkojen osuus on pysynyt samana, hieman yli viidenneksenä kaikista veloista.

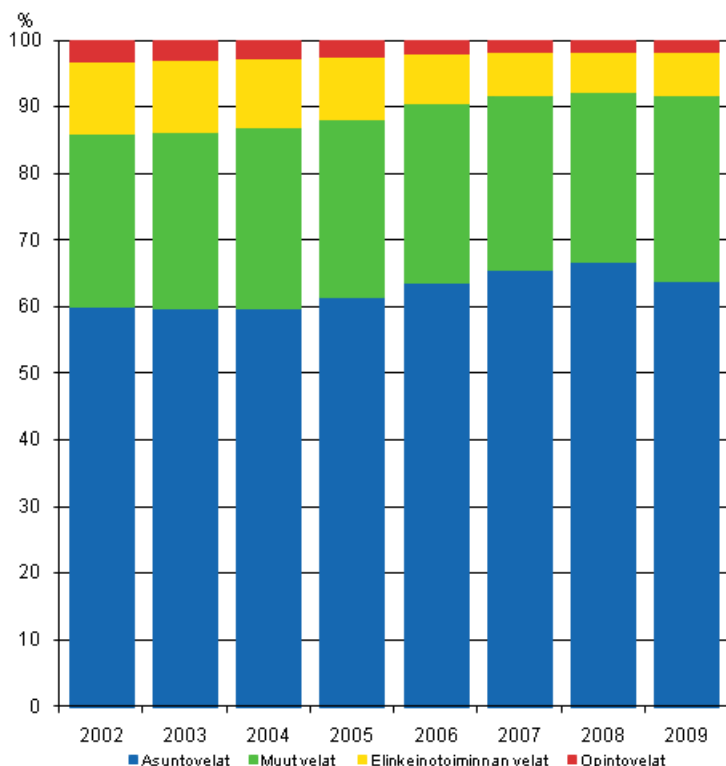
Kuvio 1. Asuntokuntien velat velkalajeittain 2002-2009

Asuntokuntien korkomenot olivat yhteensä 3,2 miljardia euroa vuonna 2009. Edellisvuodesta ne laskivat peräti 32 prosenttia. Korkomenot pienenevät lainakannan kasvusta huolimatta reaalisesti myös vuosikymmenen alkupuolella, sitä vastoin vuosina 2006-2008 niiden kasvu ylitti selvästi lainakannan kasvun. Asuntovelkojen korot pienenevät 35 prosenttia vuonna 2009.

Asuntovelkojen korkojen osuus asuntokuntien korkomenoista on kasvanut hitaammin kuin asuntovelkojen osuus veloista. Vuonna 2002 se oli 59,9 prosenttia ja 63,8 prosenttia vuonna 2009. Vuonna 2009 asuntolainakorkojen osuus korkomenoista pieneni edellisvuodesta, mikä johtuu siitä, että muiden lainojen korot laskivat vähemmän kuin asunto-, opinto- tai tulonhankkimislainojen korot. Vuonna 2009 asuntolainojen korot pienenevät runsaan kolmanneksen edellisvuodesta, mutta muiden velkojen korot vain neljänneksen, vaikka muut velat kasvoivat jonkin verran asuntovelkoja enemmän.

Kuvio 2. Asuntokuntien korkomenojen osuudet velkalajeittain 2002-2009

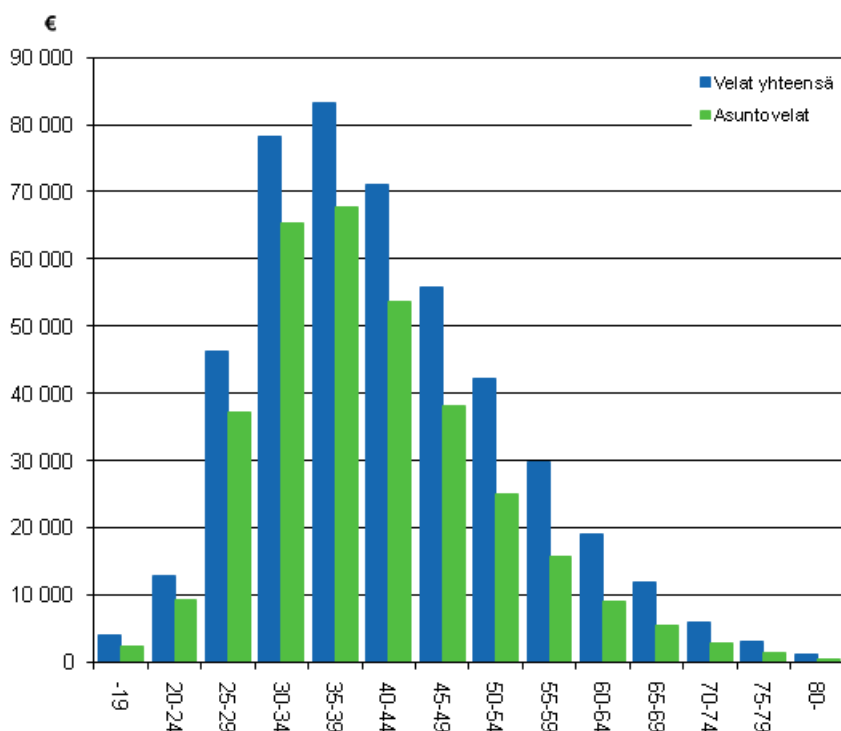
1.1 Eniten velkaa 25-44-vuotiailla

Asuntovelallisilla asuntokunnilla oli asuntovelkaa asuntokuntaa kohden keskimäärin 82 260 euroa. Eniten asuntovelkaa oli 25–34-vuotiaiden asuntokunnilla, 110 510 euroa asuntovelallista asuntokuntaa kohti. Tämänikäisten veloista 83 prosenttia oli asuntovelkoja. Niilläkin asuntokunnilla, joiden viitehenkilö oli eläkeiässä asuntovelkojen osuus veloista oli lähes puolet. Asuntovelkaa sen ikäisistä oli tosin enää seitsemällä prosentilla asuntokunnista. Useimmin asuntovelkaisia olivat 35–44-vuotiaiden asuntokunnat, joista asuntovelkaa oli 59 prosentilla. Keskimäärin niillä oli asuntovelkaa 99 480 euroa asuntovelallista asuntokuntaa kohti.

Muita velkoja oli aika tasaisesti eri-ikäisillä asuntokunnilla. Niitä oli reilusti yli puolella 25–54-vuotiaiden asuntokunnista. Yleisimpiä muut velat olivat 34–44-vuotiailla, joista lähes kahdella kolmesta oli muuta velkaa, mutta viidenneksellä eläkeikäistenkin asuntokunnista oli muuta velkaa. Velallista asuntokuntaa kohti muuta velkaa oli 17 560 euroa, eniten 45–54-vuotiailla, joilla sitä oli noin 22 530 euroa asuntokuntaa kohti.

Opintovelkaiset asuntokunnat ovat ymmärrettävästi nuoria. Opintovelallisista asuntokunnista 70 prosenttia oli sellaisia, joissa viitehenkilö oli alle 35-vuotias. Eniten opintovelkaa oli 25-34-vuotiailla, keskimäärin 6 260 euroa velallisasuntokuntaa kohti. Opintovelallisten määrä on vuodesta 2002 vähentynyt noin neljäkymmenellä tuhannella. Vuonna 2009 heidän määränsä kuitenkin kasvoi vajaalla kahdella tuhannella hengellä.

Kuvio 3. Asuntovelat ja velat yhteensä asutokuntaa kohti ikäluokittain 2009

Asutokunnilla, joilla oli velkaa oli usein lapsia. Lapsettomista asutokunnista puolet oli velattomia, mutta yksilapsisista vain vajaa viidennes. Vain joka kymmenes asutokunta oli velaton, kun lapsia oli enemmän kuin yksi. Velkamäärätkin kasvoivat lapsiluvun kasvaessa: lapsettomilla asutokunnilla velkaa oli keskimäärin 46 150 euroa, yksilapsisilla 84 240 ja vähintään kolmilapsisilla 117 060 euroa velallista asutokuntaa kohti.

Lapsettomista asutokunnista oli asuntovelkaisia vajaa neljännes, mutta yksilapsisista hieman yli puolet ja useampilapsisista yli kaksi kolmannesta. Asuntovelat kasvoivat lapsiluvun kasvaessa, tosin vain vähän sen jälkeen kun lapsia oli vähintään kaksi. Lapsettomilla asuntovelallisilla asuntovelkaa oli keskimäärin 65 970 euroa, yksilapsisilla 94 510 ja vähintään kolmilapsisilla 109 550 euroa.

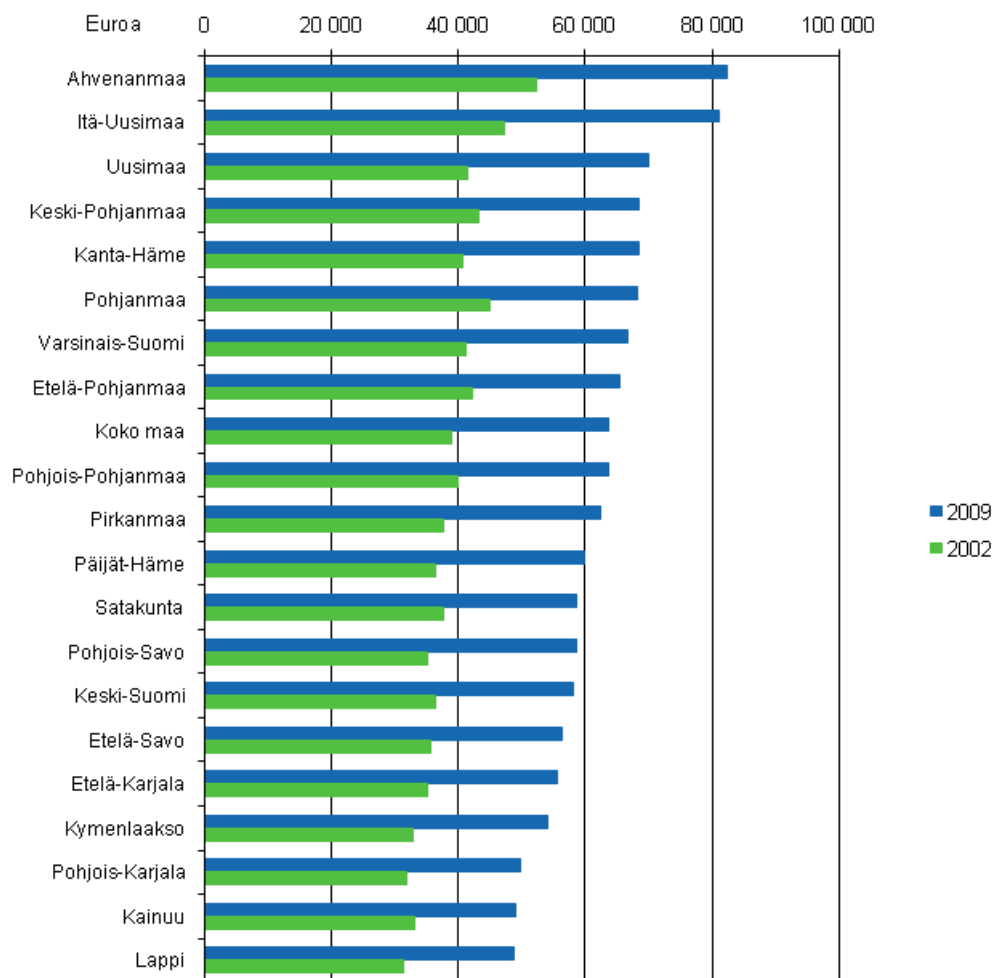
Osittain erot lapsettomien ja sellaisten asutokuntien, joilla on lapsia, välillä johtuvat iästä. Kaikissa ikäluokissa lapsettomilla asutokunnilla oli kuitenkin harvemmin velkaa kuin sellaisilla, joissa oli lapsia. Lapsettomista asutokunnista velkaisimpia olivat ne, joiden viitehenkilö oli 30-39-vuotias. Alle 30-vuotiaiden lapsettomien asutokunnista velkaa oli 65 prosentilla, mutta niistä, joissa oli lapsia vain joka kymmenes oli velaton. Kun viitehenkilö oli vähintään 50-vuotias, oli lapsettomista asutokunnista velallisia enää 42 prosenttia, mutta niistä, joissa oli lapsia, 80 prosenttia.

Yksinhuoltajista 70 prosentilla oli velkaa ja 37 prosentilla asuntovelkaa. Velallista kohti heillä oli velkaa 49 140 euroa ja asuntovelkaa 74 270 euroa. Puolella yhden huoltajan asutokunnista oli muuta velkaa, keskimäärin 10 310 euroa asutokuntaa kohden. Kahden aikuisen asutokunnista, joissa oli lapsia, velkaa oli yhdeksällä kymmenestä. Asuntovelkaisia niistä oli 70 prosenttia ja niillä asuntovelkaa keskimäärin 108 800 euroa.

1.2 Suurimmat asuntovelat Uudellamaalla

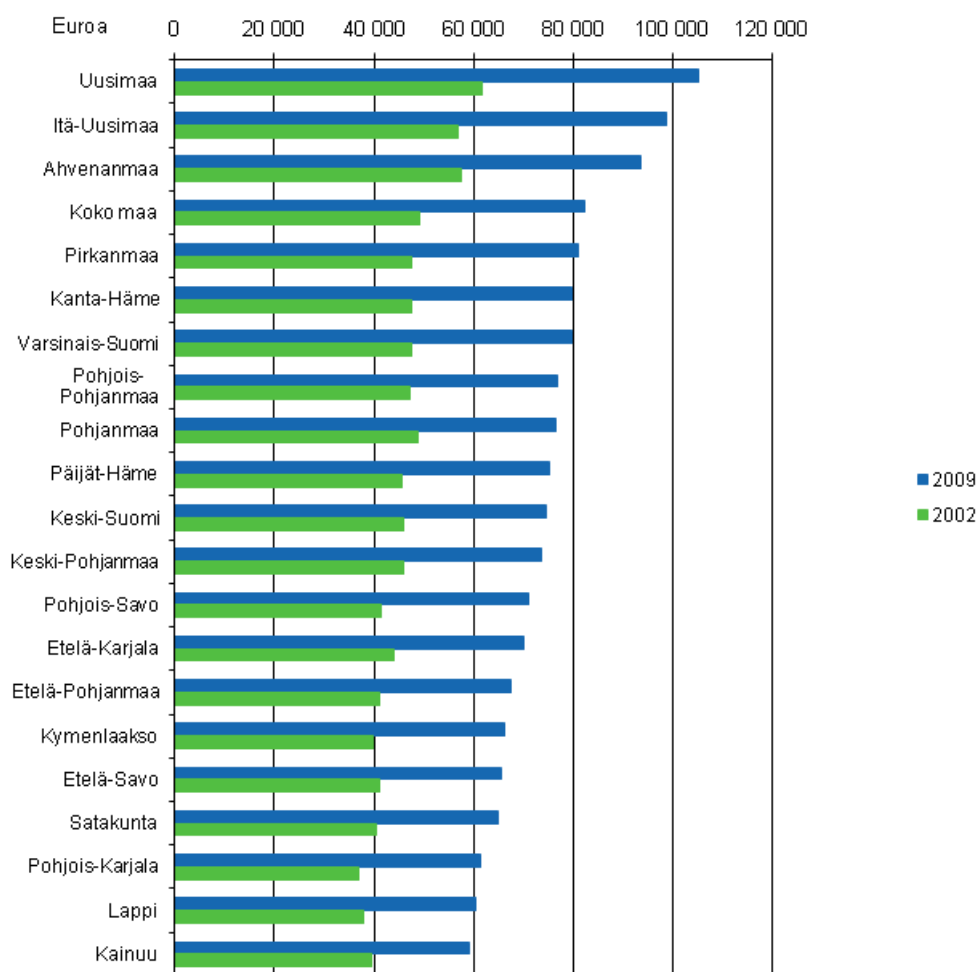
Eniten velkaa velallista kohti oli Itä-Uudenmaan ja Ahvenanmaan asutokunnilla, reilut 80 000 euroa velallista asutokuntaa kohti. Asuntovelkaa oli kuitenkin eniten Uudenmaan asutokunnilla, keskimäärin 105 000 euroa asuntovelallisista asutokuntaa kohti. Edellisvuodesta velat kasvoivat eniten Ahvenanmaalla ja Uudellamaalla.

Kuvio 4. Velat velallista asutokuntaa kohti 2002 ja 2009, vuoden 2009 hinnoin

Vuodesta 2002 sekä velat että velallisten asutokuntien määrä ovat kasvaneet eniten Uudellamaalla. Siellä velat kasvoivat reaalisesti 109 prosenttia, velallisten asutokuntien määrä 24 prosenttia ja velkamäärä velallista asutokuntaa kohti 68 prosenttia. Uusimaalaisten asutovelat kasvoivat samana aikana 121 prosenttia. Asutokuntaa kohti velat ovat kuitenkin kasvaneet eniten Itä-Uudellamaalla, reaalisesti 72 prosenttia vuodesta 2002 vuoteen 2009. Seuraavaksi eniten, 68 prosenttia velat kasvoivat asutokuntaa kohti Uudellamaalla. Koko maassa velat kasvoivat samana aikana 63 prosenttia. Asutovelatkin kasvoivat eniten Itä-Uudellamaalla. Siellä ne kasvoivat reaalisesti 73 prosenttia asutovelallista asutokuntaa kohti, kun koko maassa kasvu oli 67 prosenttia.

Kuvio 5. Asuntovelat asuntovelallista asuntokuntaa kohti 2002 ja 2009, vuoden 2009 hinnoin

Velat olivat pienimmät Lapissa, Kainuussa ja Pohjois-Karjalassa, hieman alle 50 000 euroa velallista asuntokuntaa kohti. Velallisten määrä on vuodesta 2002 kasvanut vähiten Itä- ja Pohjois-Suomen maakunnissa sekä Satakunnassa.

Pääkaupunkiseudun asuntokunnista kahdella kolmesta oli velkaa vuonna 2009. Koko maata useammin pääkaupunkiseudun asuntokunnilla oli opinto- ja muuta velkaa, asuntovelkaa siellä sen sijaan oli jonkin verran muuta maata harvemmalla asuntokunnalla. Pääkaupunkiseutulaisten asuntovelat olivat kuitenkin selvästi muuta maata suurempia, keskimäärin 103 020 euroa velallista asuntokuntaa kohti. Vuodesta 2002 pääkaupunkiseudun ja muun Etelä-Suomen asuntokuntien asuntovelat ovat kasvaneet jonkin verran muuta maata enemmän, ero ei kuitenkaan ole kovin suuri.

1.3 Velallisilla asuntokunnilla velkaa keskimäärin 1,5 kertaa vuositulot

Lähes neljänneksellä velallisista asuntokunnista oli velkaa vähintään 100 000 euroa. Näin paljon velkaa oli 352 900 asuntokunnalla. Niistä lähes kaikki, 333 000 asuntokuntaa oli asuntovelallisia. Näin suuret velat olivat tyypillisimpiä nuorilla ja keski-ikäisillä asuntokunnilla. Kaikista asuntokunnista, joiden viitehenkilö oli 25-44-vuotias, oli noin 30 prosentilla velkaa vähintään 100 000 euroa. Vähintään 200 000

euroa velkaa oli 88 680 asutokunnalla. Eniten suuria lainamääriä oli Ahvenanmaalla sekä pääkaupunkiseudun ja muun Etelä-Suomen asutokunnilla.

Viime vuodelta tulotietoja ei vielä ole käytettävissä, mutta vuodesta 2002 vuoteen 2008 ovat asutokuntien velat kasvaneet reaalisesti 81 prosenttia ja käytettävissä olevat rahatulot 21 prosenttia. Asutokuntien velat ovat siten kasvaneet selvästi tuloja enemmän. Asutokuntien velkaantumisaste, velkojen osuus käytettävissä olevista rahatuloista, oli 70 prosenttia vuonna 2002 ja 105 prosenttia vuonna 2008. Vuonna 2007 asutokuntien velkaantumisaste oli 101 prosenttia, joten kaikkien asutokuntien velkaantumisaste kasvoi edelleen vuonna 2008. Velkaisimpia olivat asutokunnat, joiden viitehenkilö oli 25–34-vuotias. Niiden velkaantumisaste oli 188 prosenttia vuonna 2008. Näillä asutokunnilla velkaantumisaste kuitenkin laski prosenttiyksikön edellisvuodesta. Nuorimpien, alle 24-vuotiaiden velkaantuminen laski vielä enemmän: vuonna 2007 se oli 91 prosenttia ja 86 prosenttia vuonna 2008. Nuorimpien asutokuntien tulot kasvoivat keskimääräistä enemmän, mutta velat vähemmän kuin muissa ikäluokissa eläkeikäisiä lukuun ottamatta. Nuorimmat asutokunnat velkaantuivat muita vähemmän myös vuonna 2009. Vähiten velkaantuneita olivat vanhimmat asutokunnat. Asutokunnilla, joiden viitehenkilö oli eläkeikässä, oli velkaa keskimäärin viidennes käytettävissä olevista vuosituloista.

Taulukko 1. Asutokuntien velkaantumisaste ikäluokittain 2002-2008, %

Ikä	Vuosi						
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Yhteensä	70	76	82	91	98	101	105
–24	58	64	69	80	88	91	86
25–34	125	139	151	171	182	189	188
35–44	104	114	124	138	149	155	161
45–54	64	69	74	83	89	94	100
55–64	38	41	44	49	52	54	57
65–	12	12	14	15	17	18	20

Niiden asutokuntien, joilla oli velkaa, velkaantumisaste kasvoi 108 prosentista 149 prosenttiin vuodesta 2002 vuoteen 2008. Velallisista asutokunnistakin korkein velkaantumisaste oli 25–34-vuotiailla, 215 prosenttia tuloista. Näistäkin asutokunnista nuorimpien velkaantumisaste pieneni edellisvuodesta. Velkaantumisaste laski hieman myös eläkeikäisillä velallisasutokunnilla. Asutokunnilla, joilla oli velkaa, tulot olivat vajaan viidenneksen suuremmat kuin kaikilla asutokunnilla

Taulukko 2. Velallisten asutokuntien velkaantumisaste ikäluokittain 2002-2008, %

Ikä	Vuosi						
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Yhteensä	108	117	123	136	144	147	149
–24	87	97	104	119	129	132	127
25–34	151	166	179	200	213	217	215
35–44	128	140	149	165	176	181	187
45–54	89	95	100	111	118	122	127
55–64	70	75	77	85	89	90	92
65–	55	59	60	65	69	68	65

Asutokuntia, joiden velat olivat vähintään kolminkertaiset käytettävissä oleviin vuosituloihin verrattuna oli 236 000 vuonna 2008. Sellaisia oli 16 prosenttia velallisista asutokunnista. Vuonna 2002 näin suuret velat suhteessa tuloihin oli 97 370 asutokunnalla. Edellisvuodesta niiden määrä kasvoi vajaalla 9 000 asutokunnalla. Eniten, lähes 92 000 asutokuntaa, niistä oli sellaisia, joiden viitehenkilö oli 25-34-vuotias. Tämänikäisistä velallisasutokunnista 29 prosentilla velat olivat vähintään kolminkertaiset tuloihin verrattuna. Asutokunnista, joilla oli velkaa ja joiden viitehenkilö oli 35-44-vuotias, oli sellaisia runsas

viidennes. Lähes kaikilla, 94 prosentilla näistä asuntokunnista, oli asuntovelkaa ja lähes viidenneksellä ensiasunnon velkaa. Eniten asuntokuntia, joiden velat olivat vähintään kolminkertaiset vuosituloihin verrattuna, oli Ahvenanmaalla ja muualla Etelä-Suomessa.

Asuntovelallisista asuntokunnista oli 27 prosenttia sellaisia, joiden velat olivat vähintään kolminkertaiset vuosituloihin verrattuna vuonna 2008. Asuntovelallisilla suuret velat suhteessa tuloihin olivat sitä yleisempiä, mitä nuorempi asuntokunnan viitehenkilö oli. Näin suuret velat oli 56 prosentilla alle 25-vuotiaiden ja 48 prosentilla 25-34-vuotiaiden asuntovelallisten asuntokunnista.

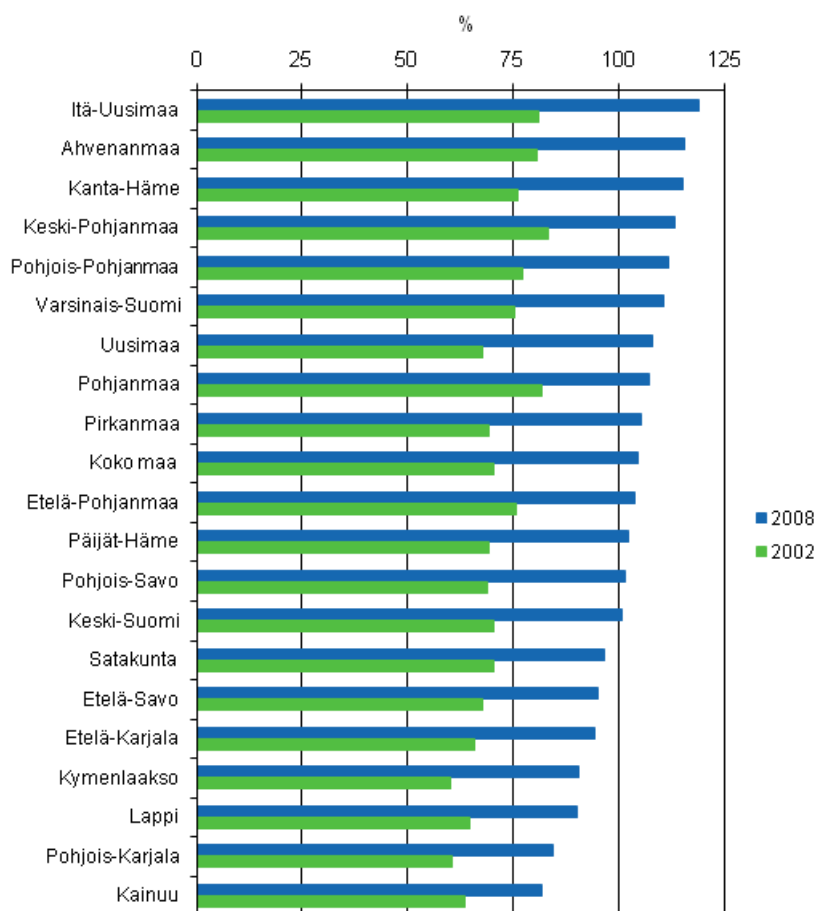
Taulukko 3. Asuntovelallisten asuntokuntien velkaantumisasaste ikäluokittain 2002-2008, %

Ikä	Vuosi						
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Yhteensä	152	162	172	187	197	203	208
-24	236	259	276	305	319	321	311
25-34	213	230	244	266	280	287	288
35-44	157	170	181	198	209	216	223
45-54	116	123	131	143	152	159	166
55-64	104	108	112	120	127	132	140
65-	95	98	105	112	120	124	127

Asuntovelallisillakin velkaantumisasaste on sitä korkeampi, mitä nuorempi on asuntokunnan viitehenkilö. Toisin kuin vanhempien, nuorimpien asuntovelallisten velkaantumisasaste kuitenkin laski vuonna 2008 edellisvuodesta aika selvästi. Alle 25-vuotiaiden tulot kasvoivat eniten, seitsemän prosenttia asuntokuntaa kohti, mutta asuntovelat vain 3,6 prosenttia kun ne kaikkiaan kasvoivat 6,5 prosenttia.

Maakunnista velkaantumisasaste oli korkein, 119 prosenttia, Itä-Uudellamaalla vuonna 2008. Alhaisimmat velkaantumisasasteet olivat Lapin, Kymenlaakson, Pohjois-Karjalan ja Kainuun maakunnissa.

Kuvio 6. Velkaantumisasasteet maakunnittain 2008 ja 2002

1.4 Keskituloiset asuntovelkaisia

Velallisten määrä ja keskimääräiset velat kasvoivat tulojen kasvaessa. Alimman tuloviidenneksen asutokunnista joka kolmannella oli velkaa vuonna 2008, mutta ylimmän useammalla kuin kolmella neljästä. Alimman tuloviidenneksen asutokunnilla oli velkaa 23 070 ja ylimmän 92 490 euroa asutokuntaa kohti.

Velkojen koostumus vaihteli tulotasoittain. Asuntovelkojen osuus veloista oli suurin keskituloisilla, muiden velkojen ja opintovelkojen pienituloisilla ja elinkeinotoiminnan velkojen suurituloisilla.

Kolmannessa ja neljännessä tuloviidenneksessä kolme neljännessä veloista koostui asuntovelosta. Vaikka ylimmässä tuloviidenneksessä asuntovelat olivat keskimäärin suurempia, oli niiden osuus kaikista veloista pienempi, vajaat 70 prosenttia. Alimmassa tuloviidenneksessä asuntovelkojen osuus oli 56 prosenttia. Pienituloisimpien asutokuntien veloista sen sijaan opintolainoja oli seitsemän ja muita velkoja kolmekymmentä prosenttia. Hyvätuloisimman viidenneksen asutokuntien veloista lähes yhdeksän prosenttia oli otettu elinkeinotoimintaa tai tulonhankintaa varten. Toisaalta niitä oli suhteellisen suuri osuus pienituloisimpienkin asutokuntien veloista. Eniten näitä lainoja oli iäkkäillä ja hyvätuloisilla asutokunnilla. Ylimmän tuloviidenneksen asutokunnilla, joiden viitehenkilö oli yli 65-vuotias, niitä oli hieman yli 10 000 euroa asutokuntaa kohti eli neljäsoset kaikista veloista.

Taulukko 4. Velallisten asuntokuntien velkaantumisaste tuloviidenneksittäin 2002-2008, %

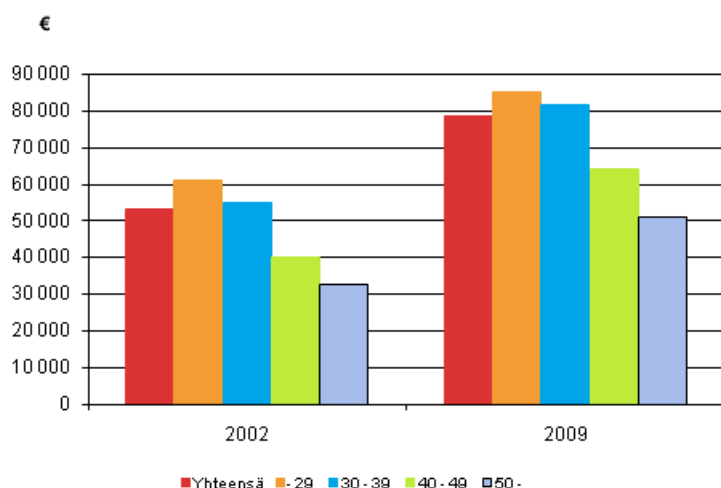
Tuloviidennes	Vuosi						
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
1. tuloviidennes	124	135	139	154	162	158	162
2. tuloviidennes	110	119	126	138	147	150	150
3. tuloviidennes	112	122	130	141	151	156	155
4. tuloviidennes	110	120	127	140	150	155	157
5. tuloviidennes	101	110	115	128	135	137	139
Yhteensä	108	117	123	136	144	147	149

Asuntokuntien velkaantumisasteet poikkesivat eniten pieni- ja suurituloisimpien osalta. Pienituloisimmassa viidenneksessä ne olivat melko selvästi suuremmat ja hyvätuloisimmassa pienemmät kuin keskimäärin, mutta keskituloisten velkaantumisasteet eivät kovin paljon poikenneet toisistaan. Edellisvuoteen verrattuna pienituloisimpien velkaantumisaste kasvoi eniten. Pienituloisimman tuloviidenneksen asuntokuntien velat kasvoivat muita enemmän, 8,5 prosenttia edellisvuodesta. Vuonna 2008 pienituloisten asuntokuntien tulotkin tosin kasvoivat hyvätuloisia enemmän: pienituloisimmassa viidenneksessä velallisasuntokuntien tulot kasvoivat 5,7 ja hyvätuloisimmassa 1,1 prosenttia.

1.5 Ensiasunnon velat

Asuntoveloista 10,9 miljardia eli 16 prosenttia kohdistui ensiasunnon hankintaan. Asuntokuntia, joilla oli ensiasunnon velkaa, oli 138 750. Niistä kolmanneksessa viitehenkilö oli alle 30-vuotias ja lähes puolessa 30-40-vuotias. Keskimäärin näillä asuntokunnilla oli ensiasuntoa varten otettua velkaa 78 830 euroa ja asuntovelkaa yhteensä 99 700 euroa. Velkaisimpia olivat pääkaupunkiseudun asuntokunnat, joilla ensiasunnon velkaa oli 97 400 euroa. Vähiten sitä oli Itä-Suomen asuntokunnilla, keskimäärin 67 480 euroa. Vuonna 2008 nuorimpien ja velkaisimpien niistäkin asuntokunnista, joilla oli ensiasunnon velkaa velkaantumisaste pieneni, toisin kuin niitä vanhempien.

Kuvio 7. Ensiasunnon velat keskimäärin 2002 ja 2009, vuoden 2009 hinnoin

Harvalla niistä asuntokunnista, joilla oli ensiasunnon velkaa oli suhteellisen suuria, yli 200 000 euron asuntolainamääriä. Sellaisia oli vain 2 700 eli kaksi prosenttia kaikista. Suhteessa tuloihin nämä olivat kuitenkin velkaantuneempia kuin muut asuntovelalliset. Vuonna 2008 ensiasuntoa varten lainaa saaneilla velkaa oli kaikkiaan kaksi ja puoli kertaa vuositulojen verran. Asuntokunnilla, joiden viitehenkilö oli alle

30-vuotias, velkamäärä oli yli kolminkertainen. Käytettävissä olevat tulot näillä asuntokunnilla olivat keskimäärin 43 390 euroa, kun kaikilla asuntovelallisilla ne olivat 46 560 euroa.

Taulukko 5. Velkaantumisasaste ikäluokittain 2002-2008, asuntokunnat, joilla ensiasunnon velkaa, %

Ikäluokka	Vuosi						
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
-29	236	254	270	287	311	321	311
30-39	187	200	210	223	234	246	254
40-49	143	153	160	168	175	188	198
50-	123	133	139	149	159	161	182
Kaikki ikäluokat	187	200	210	221	235	250	256

Velkaantumistilaston laatuseloste

1. Tilastotietojen relevanssi

Velkaantumistilasto perustuu koko asutokuntaväestön kattavaan aineistoon, joten sillä voidaan kuvata asutokuntien velkoja ja niiden jakautumista luotettavasti myös pienemmissä väestöryhmissä, esimerkiksi aluenäkökulmasta. Tilasto täydentää siten otosaineistoista (Tulonjakotilasto, Varallisuustutkimukset) tai makrotason luottokantatilastoista saatavaa kuvaa velkojen määristä ja jakautumisesta velkalajeittain ja asutokuntatyypeittäin.

2. Tilaston menetelmäkuvaus

Velkaantumistilasto perustuu vuosittain hallinnollisista rekistereistä yhdisteltyyn koko väestön kattavaan kokonaisaineistoon, joka sisältää yksityiskohtaista tietoa rekisterikotitalouksien veloista, koroista ja tuloista. Luotto- ja rahoituslaitokset, huoltokonttorit, työnantajat, valtio, kunnat, vakuutus- ja eläkelaitokset ja vakuutusyhtiöt jättävät verohallitukselle vuosi-ilmoitukset verovelvollisten lainoista ja luotollisista shekkitileistä (ei limiitti), niiden käyttötarkoituksesta ja maksetuista koroista. Vuosi-ilmoituksissa lainakohtaiset laina- ja korkotiedot koskevat luonnollisten henkilöiden (ml. elinkeinonharjoittajat, maa- ja metsätalouden harjoittajat) ja kuolinpesien lainoja 31.12. Velallisia voivat olla myös ulkomaalaiset. Mukana ei ole huoltokonttorien ja muiden yleisimpien luotonantajien tietoja lainoista, joiden käyttötarkoitus on muu kuin asunovelka tai valtion tai Ahvenanmaan maakuntahallituksen takaama opintovelka ja joiden velkapääoma on enintään 1700 euroa. Tilaston kohdeperusjoukon muodostavat asutokunnat eli ns. asutokuntaväestö. Tutkimuksen ulkopuolelle jäävät pysyvästi ulkomailla asuvat, osoitteettomat ja laitosväestö (esimerkiksi pitkäaikaisesti vanhainkodeissa, hoitolaitoksissa, vankiloissa tai sairaaloissa asuvat).

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Velkaantumistilaston tietoja verrataan koko maan tasolla Tilastokeskuksen luottokantatilaston ja Suomen Pankin rahoitusmarkkinatilaston tietoihin.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Velkaantumistilastoa tehdään vuosittain, ensimmäisen kerran tilasto ilmestyi vuonna 2008. Edellisvuoden velkatiedot julkaistaan noin puoli vuotta tilastovuoden päättymisen jälkeen. Tulotiedot saadaan myöhemmin. Uusimmilla tulotiedoilla täydennetyt tiedot julkaistaan noin vuosi tilastovuoden päättymisestä.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Velkaantumistilaston tietoja julkaistaan Tilastokeskuksen internetsivuilla osoitteessa www.tilastokeskus.fi/ Tulot ja kulutus aihealueen alla.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Velkaantumistilastosta on olemassa vertailukelpoinen aikasarja-aineisto vuosilta 2002-2009.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Tietoja kotitaloussektorin veloista julkaistaan myös mm. Tilastokeskuksen Luottokantatilastossa ja Suomen Pankin rahoitusmarkkinatilastoissa. Määrittely- ja käsite-erojen vuoksi näiden tiedot voivat poiketa toisistaan.

Suomen virallinen tilasto
Finlands officiella statistik
Official Statistics of Finland

Tulot ja kulutus 2010

Lisätietoja

Timo Matala (09) 1734 3422
Vastaava tilastojohtaja:
Riitta Harala
toimeentulo@tilastokeskus.fi
www.tilastokeskus.fi/til/velk

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tilastokeskus, myyntipalvelu
PL 4C
0 00022 TILASTOKESKUS
puh. (09) 1734 2011
faksi (09) 1734 2500
myynti@tilastokeskus.fi
www.tilastokeskus.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1797-8793 (pdf)